

En rettferdig fred for et fritt Ukraina

Vedtatt av SVs landsstyre 21. september 2024.

Ukraina kjemper for å overleve som nasjon og stat. Det ukrainske folket viser en sterk vilje og evne til å stå imot russisk aggresjon. Samtidig er de avhengig av internasjonal støtte, trolig i flere år framover.

Norges støtte til Ukraina må være langsiktig, med utgangspunkt i ukrainske behov og prioriteringer. Både humanitær, sivil og militær støtte må opprettholdes i årene som kommer - og om nødvendig økes. Balansen mellom militær, humanitær og sivil støtte må tilpasses de ukrainske behovene og annen internasjonal støtte. Målet er at Ukraina forblir en selvstendig stat, beholder sitt folkerettslig rettmessige territorium og at innbyggerne kan leve frie og trygge liv i et demokratisk samfunn.

Norskdonerte våpen må bare brukes til Ukrainas forsvarskamp og i tråd med folkeretten og krigens folkerett. Det må sikres at disse ikke blir brukt mot sivile mål.

Ukraina har et relativt sterkt sivilsamfunn. Sivilsamfunnet spiller en avgjørende rolle som talerør for innbyggerne, de organiserer viktige tjenester, holder myndighetene ansvarlige og gjør lokalsamfunn og demokratiet sterkere. Internasjonal og norsk økonomisk støtte må derfor innrettes på måter som styrker sivilsamfunnet, herunder fagbevegelsen, menneskerettsorganisasjoner og frie medier. Den må også bidra til en i størst mulig grad lokalt-ledet humanitær respons i Ukraina og nabolandene hvor internasjonale og lokale organisasjoner arbeider i likeverdige partnerskap og i henhold til de humanitære prinsippene. En større del av den norske sivile støtten bør gå til det ukrainske sivilsamfunnet.

Ukraina har opparbeidet seg stor internasjonal gjeld, og bruker store summer på å betale ned på lån samtidig som krigen raser. Gjeldsslette må derfor være en selvsagt del av vår solidaritet med det ukrainske folket, og framtidig internasjonal støtte må i hovedsak gis som gaver og ikke lån. Ukraina må heller ikke påføres nyliberal økonomisk politikk, men ha handlingsrom til å velge en politikk i tråd med flertallet av innbyggernes interesser, og bistand må derfor ikke gis med betingelser om en bestemt type økonomisk politikk. Norge bør arbeide for dette i alle relevante internasjonale organisasjoner og sammenhenger.

Norsk støtte må også innebære å søke diplomatiske og politiske prosesser som kan føre til en varig og rettferdig fred. Når dette skal skje må avgjøres av ukrainerne, men Ukrainas støttespillere bør bidra til at det kan skje. Måten fredsforhandlinger skjer på er dessuten avgjørende for et godt resultat. For å oppnå en rettferdig fred må sivilsamfunnet ta aktivt del i prosessen, ikke bare statsledere og krigsherrer. Norge bør søke samarbeid med aktører i det globale sør som kan fungere som brobyggere i en framtidig fredsprosess.

En rettferdig fred må inneholde sikkerhetsgarantier for Ukraina og bygge på bred involvering av det ukrainske folket. Det er ikke opp til oss i Norge å bestemme hvordan en fredsløsning skal se ut, men vi skal bidra til å jevne ut maktforholdene, forsvare folkeretten og Ukrainas suverenitet, og legge til rette for at hele det ukrainske samfunnet kommer til orde.